

Pozdravna riječ na Simpozijumu

(UMJESTO PREDGOVORA)

U ime Turističkog saveza Boke Kotorske pozdravljam vas i želim vam dobrodošlicu. Vjerujem da će ovaj Simpozijum biti plodonosan, jer smo se sastali da naučno raspravljamo o jednoj značajnoj temi, koja može da bude od presudnog značaja za dalji i još brži razvoj turističke i ukupne privrede ovog područja. Činjenica da ovaj Simpozijum obrađuje temu: »Prirodna bogatstva Boke Kotorske i turizam« potvrđuje našu želju da izvanredne potencijalne mogućnosti, koje ima ovaj region, budu iskorištene u funkciji, upravo one privredne grane, za koju mi iskreno vjerujemo da donosi ekonomsku budućnost Boki.

Boku Kotorsku s razlogom ubrajaju među najljepše i najatraktivnije zalive na svijetu. Veliki broj istaknutih jugoslovenskih i svjetskih umjetnika na najljepši način su dali oduška ushićenju već prvim susretom sa Bokom. Aleksa Šantić je jednu od najljepših svojih pjesama ispjevao Boki. Niko do sada, sa manje pjesničkih riječi, nije kazao toliko lijepoga o »Nevjesti Jadrana«. Njegoš, taj velikan jugoslovenske književnosti, sa zanosom je pisao o Boki. Ali, on je u toj Boki tražio ne samo predah od državničkih poslova, već i lijeka za svoju bolest.

Opisujući svoju ljubav prema Paskvali, svojoj velikoj i neostvarenoj ljubavi, Pjer Loti je, u stvari, iskazao svoje divljenje, ne samo prema ovim podneblju, već i onima koji žive pod njim, koji svoje tijelo hrane mirisom mora i ružmarina, zrakom Lovćena i Orjena, a krasi ga južnjačkim suncem, tim najvrednijim prirodnim darom.

Bernard Šo, putujući za Crnu Goru, u svojim hilješkama ostavio je luskave ocjene o krajevima i ljudima s kojim se susretao u Boki.

Daleko bi nas odvelo nabrojanje velikana pera koji nijesu žulili mastilo da iskažu svoja iskrena osjećanja za ono što su vidjeli i doživjeli u Boki. Ali, ja ne mogu da ne dodam činjenicu da i danas mnogi naši umjetnici traže u Boki, posebno u Herceg-Novom, svoj kutak mira i stvaralačke inspiracije.

Gdje se u svijetu može naći tako prekrasan derdan nanizan od palata kuća i kućica, gradova i naselja, kula i bedema, koji odišu patinom parkova i ljepotom savremene urbanizacije? Ko je

mogao toj »Nevjesti Jadrana« sataki ljepšu čipku od one što je čini raznobojno i mirišljivo rastinje koje krasí ovaj zaliv? Gdje i na kom mjestu i u takvom izobilju naći takvo bogatstvo spomenika kulture i istorije, tih nijemih svjedoka burne prošlosti ovoga kraja?

Diviti se prirodi i njenoj ljepoti jedna je dimenzija našeg odnosa prema njoj, biti dio prirode i živjeti zajedno s njom čini našu potpunu dimenziju. Upravo tu je i često naš pogrešan odnos prema prirodi smatrajući je dodatkom sredine u kojoj živimo, a ne njenom suštinom. Ako nam je samo ovo bila osnovna namjera, a Boka Kotorska svojim prirodnim bogatstvom davno je to dokazala, bilo je krajnje vrijeme da je ponovo otkrijemo i damo toj prirodi ono što ona nama već godinama daje.

O značaju prirodnih uslova i ambijenta u savremenom turizmu izlišno je mnogo govoriti. U današnjem svijetu savremenih turističkih ponuda, pristup prirodnim vrijednostima i njenim ekološkim faktorima ima jednu od najbitnijih karakteristika uz, naravno, kompletnu turističku prezentaciju.

Nemojte mi zamjeriti što ću se i pred vama glasno zapitati dokle doseže to neizmjeruo prirodno bogatstvo koje Boka Kotorska nudi i još može ponuditi svojim gostima. Koliko smo mi do sada, i pored najboljih želja, učinili da sve to stavimo u funkciju turizma, da se na najbolji način organizujemo, nađemo kadrovska i materijalna rješenja koja bi bila u skladu sa našim hitijenjima.

Korisno je podsjetiti se da je u svijetu trend razvitka turizmu gotovo dva puta jači od porasta međunarodne trgovine i oko tri puta od stope opšteg privrednog rasta. Naša zemlja u prošlom razdoblju ostvarila je oko tri puta veću stopu rasta od prosječne stope u Evropi i Mediteranu. Jugoslaviju posljednjih nekoliko godina doživljava na svjetskom tržištu velike uspjehe. U tome Crna Gora zauzima značajno mjesto. U okviru naše Republike Boka ima veliku ulogu.

Analizirajući dosadašnji razvoj turizma, dolazimo do zaključka da su mogućnosti za turistički razvoj, posebno ovog regiona, velike i da možemo očekivati nove efekte u ovoj oblasti.

U dugoročnoj orijentaciji na turistički razvoj uopšte računa se i sa dinamičnim razvojem privrede, tj. sa porastom nacionalnog dohotka koji bitno utiče na porast turističke potražnje. Orijentacija na turizam oslanja se takođe i na privredne pogodnosti područja što nije slučaj sa nižom ostalih djelatnosti. Možemo reći da porast nacionalnog dohotka, s jedne strane, te komparativne prednosti područja s druge strane, čine stabilan oslonac za razvoj turizma.

U posljednjih deset godina region Boke Kotorske doživio je snažnu turističku ekspanziju, što je za posljedicu imalo veoma

temeljitu ukupnu društveno-ekonomsku transformaciju ovog regiona. Ako spomenemo samo neke podatke i uporedimo ih sa podacima unatrag deset godina, vidjećemo kakvom dinamikom se taj uspon razvijao. 1966. godine smještajni kapaciteti u Boki Kotorskoj su bili oko 14 000, a danas prelaze brojku od preko 50 000. Broj posjetilaca je u to vrijeme bio oko 94 000, a danas je preko 300 000. Broj noćenja kretao se oko 900 000, a danas je preko 3 500 000 itd.

Čak i ovi kvantitativni odnosi mogu da iskažu do kakvih je korjenitih promjena došlo u društveno-ekonomskom položaju, pa, prema tome, i ukupnim odnosima ovog regiona.

Bokokotorski zaliv, što ga je priroda uvukla i stišesnila između kamenih litica Orjena, Lovćena i Vrmca, gdje se tako skladno isprepliću primorska i kontinentalna klima, nudi prirodne uslove za zdravstveni turizam. Mi se moramo iskreno radovati onim što su eminentne zdravstvene institucije do sada učinile na tom planu. Ali, to je još uvijek malo u odnosu na ono što nam priroda nudi, u odnosu na naše želje, a rekao bih, i materijalne mogućnosti.

S razlogom se danas ističe da Boka Kotorska predstavlja jedan od najrazvijenijih turističkih regiona u našoj zemlji i da posebno mjesto u tome svakako imaju prirodni uslovi i ljepote njenog podneblja.

Turistički savez Boke Kotorske, kao inicijator i organizator ovoga Simpozijuma, zajedno sa vama koji ste dostavili svoje naučne radove, kao i onima koji će usmenim kazivanjem dati svoj prilog temi o kojoj ćemo raspravljati, čini značajan napor da se to neiscrpno prirodno bogatstvo Boke, što funkcionalnije stavi u korist čovjekovu, u korist turizma. Svjesni da u ovom kratkom vremenskom periodu ne možemo kazati sve i stići do kraja, mi moramo biti zadovoljni samom činjenicom da činimo pionirski korak u tom pravcu. U to ime želim svim učesnicima Simpozijuma uspjeh u radu i da im ovaj skup bude podsticaj za buduće stvaralaštvo u ovoj naučnoj oblasti. Posebno želim da se ovdje ugodno osjećate i da vam boravak u Herceg-Novom ostane u najprijetnijoj uspomeni!

Marko VLAOVIĆ,
Herceg- Novi